Br Befordran

Flygblad N:o 8

utgivet av

Föreningen för kvinnans politiska rösträtt i Göteborg.

Carlberg Frigga

Varför fru Håkanssons dotter gick in i rösträttsföreningen.

"Att mamma gitter springa på de där mötena!"

Det låg en smula retsamt hån i rösten, då fröken Greta tog avsked av sin mor utanför F. K. P. R:s lokal. Själv skulle bort och dansa i bostonklubben.

"Varje ålder har sina intressen, min flicka", svarade modern lugnt. "Du dansar och jag politiserar. När du är så gammal som jag, så är du kanske en ärad och aktad riksdagsman. Tänk då på din gamla narraktiga mamma, som inte hade bättre vett än att springa på de föraktade rösträttsmötena."

Som fru Håkanssons dotter var en flicka med hjärtat på rätta stället, tryckte hon smekande moderns arm med de ursäktande orden, "att det var inte illa ment, mamma måtte gärna ha det oskyldiga nöjet, förutsatt att det icke hade till resultat att göra henne — Greta — till riksdagsman — hu då!" — Gretas framtidsdrömmar gingo helt andra vägar.

Sedan sitt nittonde år, d. v. s. omedelbart efter studentexamen med utmärkta betyg, hade Greta haft plats i en större affär, där hon synnerligen väl skötte sitt arbete och därigenom tillvann sig förmännens odelade gillande.

Nu hade hon en längre tid vikarierat för en av avdelningschefern under dennes sjukdom. Vikariatet

Frigga Carlberg

fortfor efter hans död, och Greta talade ofta med modern om sina förhoppningar att bliva ihågkommen vid platsens tillsättande. Det fanns ju inte det ringaste skäl varför hon icke skulle få den. Då skulle det bli annat av! Lönen var ju 3,000 kronor! Hörde mamma — *3,000 kronor?* Då skulle mamma få råd att ha mera hjälp och slippa att slita ut sig med de tröttande sysslorna för pensionatet, syster Ellen skulle få sin hjärteönskan att komma till seminariet uppfylld och gossarna skulle inte behöva gå till skolan i barslitna kläder och trasiga skodon som nu hände emellanåt.

Mamma, som livet längesen lärt att endast räkna med realiteter, varnade Greta för att bygga luftslott: "Inte ge de en ung flicka en plats med så stor avlöning — det inser du väl!"

"Varför inte, när jag duger att sköta den — och det gör jag, det har chefen mer än en gång sagt. — Snälla mamma, nedslå inte mitt mod eller min tro på människors rättvisa."

Vilken mor näns väl detta, och så tystnade fru Håkansson med sina varningar. Tiden skulle snart nog visa att hon spått rätt; fru Håkansson kände världen både på rät- och avigsidan, — i all synnerhet den senare, som hon brukade säga.

Att den tidpunkt var inne, då även Greta skulle göra bekantskap med avigsidan, märkte fru Håkansson några veckor senare, när dottern en dag kom hem från arbetet. Bara hennes sätt att öppna dörren, hänga upp hatt och kappa i tamburen och gå in i sitt och systerns rum utan att först sticka in huvudet och nicka åt morsan, sade denna senare alltsamman. Hon visste att hennes aningar besannats, och efter några minuter, som hon förstod flickan behövde för det första utbrottet av sin sorg, gick hon in i döttrarnas rum, ett litet anspråkslöst krypin, och fann Greta liggande framstupa i soffan med ansiktet gömt i soffkudden för att kväva snyftningarna.

"Barnet mitt!" Att den myndiga fru Håkanssons röst kunde äga ett så mjukt tonfall och hennes arbetshårda hand smeka så lätt, skulle ingen främmande kunnat ana.

"Å mamma, mamma! Det är slut alltsammans — jag fick inte platsen. — Och nu kan jag inte hjälpa Ellen — eller gossarna — och mamma som skulle fått vila! När jag ibland sett hur trött du ser ut, när du tror att ingen märker det, så har jag tänkt: det skall snart bli bättre, bara jag får befodran — och så — kan de behandla en så orättvist, därför att — — —"

"Nej, naturligtvis fick du inte platsen — en sådan liten flickunge som du! Vi ska nog dra oss fram ändå hädanefter som hittills — får jag bara ha hälsan i behåll, så —."

"Men jag har varit där i sju år, och den som fick platsen har jag lärt upp, han kom dit efter mig, och jag vet att det i alla fall blir jag som får hjälpa honom med arbetet. Han får lönen och jag mödan — är sådant rätt, mamma? Och ändå sa chefen — —"

"Vad sa han, flickan min? Gråt då inte så tröstlöst — det reder sig nog! Låt mig höra vad han sa?"

"Han sa att han i styrelsen föreslagit mig till platsen och att han framhållit hur bra jag skött mitt arbete alla dessa år och uppehållit vikariatet nu senast, men det hjälpte inte; styrelsen förklarade att jag inte kunde få platsen, därför att den ju var ett slags chefspost och man ger inte chefsposter åt — åt — —"

"Åt — — vad menar du?" Mamma visste nog svaret, inlärt under ett långt strävsamt liv som familjförsörjare, men hon ville höra det från dotterns mun. När operationen ändå måste ske, så — —

"Å mamma, jag skäms så för att säga det — åt — åt — *kvinnor*, hade styrelsen sagt. Att få ordet kvinna, som jag tycker är så vackert och som du lärt mig akta så högt, slungat mig i ansiktet som en skymf, något mindre värdigt — du vet inte — jo, *du* vet det

kanske — hur det kändes. Äro vi då sämre än männen, hur dugliga och arbetssamma vi än är, hur samvetsgrant vi än sköta våra åligganden?"

"Nej, lilla barn, vi äro visst inte sämre än männen, och de bästa bland dem — som nu din chef — anse oss nog som sina likar, men dit har inte genomsnittsmannen ännu hunnit — det har du nu fått erfara, liksom jag i hela mitt långa liv fått göra. Men jag har också sett en vändning till det bättre. Tro du mig, att vår ställning blir annorlunda den dag vi stå som männens likar i stat och kommun, då en kvinnas mening och en kvinnas insats i samhällsarbetet värdesättes lika högt som en mans."

"Ja mamma, jag börjar förstå att även vi unga måste ta del i det sociala befrielsearbetet, vi göra orätt i att förhålla oss passiva. Här har du min hand, mor, som stridskamrat och vapenbroder i kampen mot orättfärdighet och fördomar. Blir jag en gång riksdagsman, som du spådde mig, så lovar jag heligt att på mitt program inte glömma: **lika lön för lika arbete.**"

"Det är rätt, lilla stridskamrat" — fru Håkansson log genom tårarna — "vet du, att de orden gläder mig mer än om du fått platsen. Håller vi bara ihop, unga och gamla, män och kvinnor i kampen mot orättfärdighet, så få människorna nog en gång se livet på rätsidan — och det är solsidan, förstår du.

Frigga Carlberg.

Pris 5 öre.

OSCAR ISACSONS BOKTRYCKERI
GÖTEBORG 1913

